DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXXII. DONDERDAG den 4den APRIL 1844. No. 14.

A°. 1844. N°. 5.

PUBLICATIE

Houdende wyziging in de belastingen, opgenoemd by art. 2 der Publicatie van Zyne Majesteits gewezenen Commissaris Generaal voor de Nederlandsche West-Indische Bezittingen, dd. 15/26 February 1828, onder letters a, b, c, d en f, en voorloopige vaststelling van het cohier der belasting op den grond eigendom.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GEZAGHEBBER van de kolonie Curaçao, Bonaire en Aruba.

Allen dengenen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doet te weten:

In overweging genomen hebbende, dat by aanschryving van Zyne Excellentie den Minister van Kolonien dd. 8 Mei 1843 la. B No. 3, aan ons de last is opgedragen geworden, om, overeenkomstig een door Zyne Majesteit den Koning goedgekeurd voorstel, wyziging te brengen in het belastingstelsel van Curaçao.

Gelet op den inhoud van gedacht voorstel, kopielyk gevoegd geweest by de opgemelde aanschryving.

Herzien de Publicatie van Zyne Majesteits gewezenen Commissaris Generaal voor de Nederlandsche West-Indische Bezittingen, dd. 15/26 February 1828, betrekkelyk tot het toen ingevoerde stelsel van belasting.

Zoo is het, dat wy, den Kolonialen Raad gehoord,

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, gelyk bepaald wordt by deze:

Art. 1.

De belastingen, by art. 2 der publicatie van Zyne Majesteits gewezenen Commissaris Generaal voormeld, dd. 15/26 February 1828, onder de letters *a, b, c, d* en *f* opgenoemd, zoo als dezelve tot hiertoe zyn geheven, worden gewyzigd en vervangen door de navolgende.

Art. 2.

Te rekenen van 1° January d. j. af aan, zal er geheven worden eene *belasting op den grond eigendom*, ingevolge een daarvan opgemaakt cohier, onder verhooging evenwel van 25 opcenten, ten einde vooreerst de totale opbrengst van dertig duizend Guldens 'sjaars, voor het eiland Curaçao, op zich zelf, te bereiken.

Art. 3.

Het by art. 2 bedoelde cohier, wordt hierby, krachtens ministeriele magtiging, door ons voorloopig vastgesteld; zullende nader door Zyne Majesteit den Koning worden bepaald, hoedanig en wanneer hetzelve zal worden herzien.

Art. 4.

De *belasting op de slaven* zal, mede van den 1° January ll., afzonderlyk worden berekend, naar rede van *f* 2. voor elken slaaf: met dien verstande, dat al de slaven, beneden de tien en boven de zestig jaren oud, van deze belasting zullen vry zyn.

Art. 5.

Van het bedrag van alle hypotheken, zal steeds door den hypotheekhouder worden betaald een ten honderd 'sjaars, zonder verhooging; terwyl de hypotheekschuldige tot zoo verre de belasting op zynen grond eigendom en slaven strekt, voor het tantum der belasting van zyn hypotheek, afslag zal bekomen.

Art. 6.

In verband met de by art. 4 gemaakte bepaling, wegens den vrydom der daarby vastgestelde belasting op slaven, voor zoo verre dezelve beneden de tien en boven de zestig jaren oud zyn, wordt de contrôle op slaven, zoo als dezelve voorloopig by administrative voorschriften van het Bestuur dezer kolonie met 1° January 1840 is ingevoerd, en tot heden in werking gebleven, by deze bevestigd en wettelyk daargesteld.

Art. 7.

Het regt van een percent van de waarde van ingevoerde goederen blyft bestaan, zonder verhooging, maar zal voortaan geheven worden onder de benaming van *belasting op ingevoerde goederen.*

Art. 8.

De belasting op het slagten van vee, welke by publicatie van den jare 1839 No. 2 werd ingesteld, zal almede blyven bestaan op den tegenwoordigen voet, en in verband met dezelve, ook de huurprys der stallen van den vleeschhal, zoo als dezelve werd bepaald in het reglement van inwendige orde voor dezelve, gearresteerd by dispositie van dit Bestuur dd. 6 July 1839 No. 281.

Art. 9.

Om gedeeltelyk te gemoet te komen in de vermindering die door de koloniale kas onder de voormelde wyziging van de belasting op den grond eigendom en de slaven wordt geleden, zullen nog op hooger last, by nadere wetten worden ingevoerd en vastgesteld.

a. Eene belasting op de huisbedienden, welke zal zyn *f* 3 'sjaars voor elke huisbediende *niet* tot den slavenstand behoorende, en van *f* 1 per hoofd voor elke huisbediende tot den slavenstand behoorende, en zulks boven de belasting, welke reeds ingevolge art. 4 der wet op de slaven in het algemeen gelegd blyft.

b. Eene verhoogde belasting op de drankwinkels en

c. Eenige andere kleine belastingen successivelyk daar te stellen, naar gelang van de mindere opbrengst der beide voorgaande ontworpene belastingen.

Art. 10.

Het vorenstaande stelsel wordt verstaan van toepassing te zyn voor de drie eilanden dezer kolonie: edoch voor zoo ver betreft de onderhoorige Eilanden Bonaire en Aruba, zal aldaar slechts de belasting op de slaven vooreerst worden gewyzigd en gebragt op den nu bepaalden voet, terwyl de overige belastingen op de gezegde Eilanden in zwang, zullen blyven bestaan, tot tyd en wyle het in den vervolge raadzaam moge voorkomen, tot de invoering aldaar van de andere bepalingen dezer wet te besluiten.

Art. 11.

Al hetgene tot eene geregelde werking van de onderhavige belasting wet zal geoordeeld worden te zullen kunnen strekken, zal naargaans by administrative voorschriften door het bestuur dezer kolonie worden geregeld.

Aldus gearresteerd op Curaçao den 26 Maart 1844, het vierde jaar van Zyner Majesteits Regering.

R. F. VAN RADERS.

Ter ordonnantie van den Gezaghebber,

De Koloniale Secretaris,

I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Uitgevaardigd achtervolgens de dispositie van den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber van Curaçao en onderhoorige Eilanden dd. 26 Maart 1844 No. 80, en gepubliceerd op Curaçao binnen het fort Amsterdam en in de Willemstad, ten zelven dage.

De Koloniale Secretaris,

I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

AANGEZIEN er eenige rekeningen van Contributie tot instandhouding der Schuttery, over dit loopend jaar, niet bezorgd kunnen worden, om reden dat die debiteuren niet uittevinden zyn, zoo worden zy, of wie ook voor hen daarin belang stellen, hierby opgeroepen en aangemaand, om hunne rekeningen ten kantore van den ondergeteekende met den meesten spoed te komen afhalen, onder waarschuwing, dat deze oproeping by aanplakking der lyst van de alzoo onbezorgde rekeningen ter gewone plaatse geschied zynde, het voorwenden van geene rekeningen te hebben ontvangen, by de invordering van het verschuldigde, niet in aanmerking zal genomen worden.

Curaçao den 29 Maart 1844.

De Koloniale Ontvanger,

Namens denzelve,

WILLEM PRINCE Jr.

Commis.

OPROEPING.

DE ondergeteekenden Weesmeesters der Nederlandsche Portugesche Israëlitische gemeente in deze kolonie roepen hierby op de Crediteuren van den Boedel van Mejufvrouw *ABIGAEL VAN JACOB JESURUN*, om binnen den tyd van vier weken, van heden afterekenen, hunne vorderingen ten laste gemelden Boedel by hen inteleveren; en de genen, die aan meergemelden Boedel verschuldigd zyn, worden hierby aangemaand om betaling te komen doen.

Curaçao den 22 Maart 1844.

Jb. VAN JEOS. NAAR.

H. COHEN HENRIQUEZ.

TE KOOP

BY

M. & H. C. HENRIQUEZ.

Beste zwarte Inkt in kleine glazen fleschjes.
Beste Karpat olie in dito dito.
Pungents Exaustible double perfumed Salts (voor hoofdpyn) in kleine glazen fleschjes.
Pannel, beste Eau de Cologne in do. do.
Wormwood olie in ons fleschjes.
Kruidnagel do. in do. do.
Cinamon do. in do. do.
Pepperment do. in do. do.
Lemoen do. in do. do.
Sassafras do. in do. do.
Franjes voor Gordynen.

Curaçao den 29 Maart 1844.

BEKENDMAKING.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 3 April 1844.

DE ondergeteekende brengt, op last van den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie, ter kennisse van de ingezetenen op dit eiland, het navolgende

No. 97. *Extract uit het Journaal van het verhandelde en gedisponeerde by den Gezaghebber van Curaçao en onderhoorige Eilanden.*

Dingsdag den 2 April 1844.

Gehoord den Heer Administrateur van Financien, dewelke my de bemoeijelyking der administrative werkzaamheden op zyn bureau heeft kennelyk gemaakt, welke ontstaat uit de vele, op verschillende tyden in de werkuren gedane aanzoeken, om met het bedrag der op de Cohieren aangeslagene belasting bekend gesteld te worden.

In aanmerking nemende: dat zoo het doelmatig en billyk is, dat elk belastingschuldige bekend worde gesteld met het bedrag der door hem te betalen belasting, de geregelde gang der werkzaamheden by de Administratie van Financien daartegen ook vordert, dat ten deze eenen bepaalden regel worde vastgesteld.

Is goedgevonden en verstaan:

1°. te bepalen, gelyk bepaald wordt by deze: dat de aanvragen van belastingschuldigen, om bekend gesteld te worden met het bedrag der door hun te betalen belastingen, schriftelyk aan de Administratie van Financien zullen moeten worden ingediend, in den geest der bewyzen van inschryving in de Contrôle van slaven bepaald: op welke aanvragen ter Administratie van Financien de verzochte opgave zal gesteld en de aanvrage 24 uren, na de inlevering derzelve, door den belanghebbende ter Administratie van Financien zullen kunnen afgehaald worden, tegen betaling, by de inlevering, van het emolument van 50 centen voor elke aanvraag, zoo als by het tarief van leges ten behoeve van den Vendumeester, voor het opslaan van een boek is bepaald.

2°. enz.

En zal deze beschikking aan den Heer Administrateur van Financien, tot informatie en narigt, toegezonden worden.

De Gezaghebber voormeld,
(w. g.) R. F. VAN RADERS.
De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 4 April 1844.

NAMENS den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week, eindigende den 13 dezer als volgt is bepaald: het brood van vyftien Cents moet $20\frac{1}{4}$ Oncen wegen en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys een once minder mogen wegen; op pœne als by de Publicatie van den 16 Maart 1824 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

TER verzending naar Nederland per Zyner Majesteits Brik VENUS, Kapitein Luitenant ter Zee F. A. JÖHR, wordt ter Post-directie alhier een Brieven-zak opgemaakt, die gesloten zal worden op Vrydag, den 5 dezer, des namiddags te twee ure.

Curaçao den 4 April 1844.
De Commis, belast met de
Post-directie,
C. GORSIRA.

LYST van de ter Koloniale Secretary liggende onafgehaalde brieven, aangebragt sedert de laatste acht dagen.

Carel Brinck.	Ma. Teresa Damis.
Elisabeth Schotborgh.	Mordecai Marchena.
Helena Snitzer.	Maria Helena Stols.
William Henriquez.	Theodor Van de linder.
Anna Clementina Jesurun.	Leah Jesurun.
David delValle Henriquez.	P. S. de Munninck.

Curaçao den 4 April 1844.
De Commis, belast met de
post-directie,
C. GORSIRA.

DE betaling, op de ingekomene rekeningen ten laste der militaire administratie alhier, zal plaats hebben op aanstaanden Dingsdag, den 9 dezer, des voormiddags te elf ure, op het bureau van den ondergeteekenden, binnen het fort Amsterdam.

Curaçao den 4 April 1844.
De fungerende Kwartiermeester,
BONN, 2e. Luit.

⁂ BEVALLEN verleden Dingsdag, den 2 dezer, van eene dochter, CLARA ORSALINA WEYGEL, Echtgenoote van C. M. NEUMAN.

Strekkende deze ter kennisgeving aan familie en vrienden.

OVERLEDEN verleden Dingsdag, den 2 dezer, Mevrouw MARIA ELLIS, Weduwe CORNELIS RAVEN Rz., in den ouderdom van 80 jaren; en

Op den avond van denzelfden dag, in den ouderdom van 44 jaren, de Heer JOHAN CASPER HUECK, gepensioneerd Ambtenaar.

CURAÇAO.

SCHYNGESTALTEN DER MAAN.
APRIL 1844.

V. M. Woensdag den 3 te 2 u. 40 m. 's nachts.
L. K. Dingsdag den 9 te 5 u. 31 m. 's avonds.
N. M. Woensdag den 17 te 11 u. 55 m. 's voormidd.
E. K. Donderdag den 25 te 3 u. 39 m. 's namiddags.

Verleden Dingsdag, den 2 dezer, is Z. M. Brik VENUS, gekommandeerd door den Kapitein Luitenant ter Zee F. A. JÖHR, van Suriname binnen deze haven aangekomen, en met dezelve 8 onder-officieren, 1 korporaal en 16 manschappen.

By deze gelegenheid hebben wy de *Nieuwe Surinaamsche Courant* ontvangen, loopende tot den 22 Maart. In de twee jongste nummers van deze Courant vinden wy eene korte levens beschryving van Generaal Graaf Van den Bosch; doch er wordt niet opgegeven, wanneer de Generaal Van den Bosch overleden is. Dit sterfgeval moet plaats gehad hebben in het laatst van January of het begin van February.

In den loop der week is alhier een ander vaartuig met vlugtelingen van Sto. Domingo aangekomen. By deze gelegenheid verneemt men, dat de zaken aldaar in denzelfden toestand waren.

Les Courrier des Etats Unis van den 10 Maart bevat berigten uit Londen tot den 5 en uit Parys tot den 3 February. Die berigten waren slechts drie dagen later dan de vorige, doch waren zeer gewigtig wegens de sterfgevallen van hoog aanzienlyke personen. Onder de personen, die de dood in zoo een korten tyd weggemaaid had, behooren drie leden der koninklyke familie van Europa, als: de regerende Hertog van Saxe Coburg Gotha, vader van Prins Albert, oom en schoonvader van koningin Victoria, broeder van den koning der Belgen en van de Hertogin van Kent; de Groot Hertogin van Oldenburg, dochter van den gewezen koning van Zweden, Gustaaf IV; en de Infante Carlotta, gemalin van den Infant Don Fransisco de Paula, zuster van den koning van Napels, van koningin Cristina en van de Hertogin van Berry en nicht van Louis Philippe.

De dood van de Infante Carlotta is nog eene gebeurtenis van tamelyk groot gewigt in de staatkunde. Zy kan een magtigen en heilzamen invloed oefenen in den toestand van Spanje, door de keuze van een gemaal voor de koningin Isabella gemakkelyk te maken, aangezien men altyd het oog had op een der zonen van Don Fransisco; maar de kuipery en het heerschzuchtige karakter van Donna Carlotta wierpen er altoos beslommeringen in den weg.

Onder de sterfgevallen van aanzienlyken wordt ook gevonden de Generaal Bertrand, die op den 31 January jl. te Chateauroux is overleden.

Op den 28 February jl. had er een groot ongeluk plaats in de Vereenigde Staten aan boord van een stoomschip *á la hélices*, PRINCETON genaamd, waarby, door het springen van een stuk geschut, verscheidene menschen het leven verloren en anderen gekwetst werden, onder de welken men het verlies te betreuren heeft van twee ministers der Vereenigde Staten, de Heeren Upshur en Gilmer. Volgens *Le Courrier des Etats Unis* van den 2 Maart moet het ongeluk aldus plaats gehad hebben:—

Op den 28 February gaf de kapitein Stockton, bevelhebber van het gemelde stoomschip de PRINCETON, welke onlangs voor de Marine der Vereenigde Staten is gebouwd, een party aan boord van hetzelve. Omtrent 500 personen van de beide kunne waren op die party genoodigd. De President Tyler, zyn zoon John Tyler, Mevrouw Robert Tyler, Jufvrouw Cooper, al de leden van het ministerie, met uitzondering van den Heer Spencer, de generaal Almonte, mexicaansche gezant, de Heer Virgil Maxcy, gewezen vertegenwoordiger der Vereenigde Staten in Brussel, de Heer Rives, de kolonel Gardiner, de Commodore Kennon, de kolonel Benton, de Heer Woodburry en een aantal Senateurs en Representanten waren op dezelve verschenen. Onder de dames telde men de dochter van den Heer Upshur, Secretaris van Staat, de familie van Commodore Kennon, de echtgenoote van den Heer Gilmer, de onlangs benoemde Minister van Marine, Mevrouw Benton, Jufvrouw Woodburry, de twee dochters van kolonel Gardiner, enz.

Toen de PRINCETON de rivier Potomac afgedaald was tot voorby het fort Washington en het fort Mont Vernon, deed het twee schoten uit twee stukken geschut *á la Paixhans*. Deze stukken vereischen eene lading van 40 tot 50 ponden kruid en kunnen een kogel van 225 pond werpen. Zy hebben den spotnaam gekregen het eene van de *Oregon* en het andere de *Peacemaker*. Het laatste lag voor aan, en de menigte gasten waren op het dek om het stuk te zien afschieten; hetgeen tweemaal plaats had zonder eenig ongeval. Hierop volgde een maaltyd. Er werd een toast toegebragt aan den President, die daarop bescheid deed met een ander toast, toegebragt aan de *Oregon*, aan de *Peacemaker*, de twee stukken geschut, en aan kapitein Stockton. De kapitein wilde op zyne beurt een toast geven, betreffende het grondgebied van de Oregon, waarvan een der stukken geschut den naam voert, en vreezende, dat misschien zyne toast ongepast sou wezen, raadpleegde hy den Heer Woodburry, die hem zeide: " doe het zonder vreeze." De kapitein bragt den toast toe en verliet de zaal om zyne dienst te gaan waarnemen.

De PRINCETON vaarde toen de rivier op, en bevond zich omtrent drie mylen van Alexandrie. Het kon toen vier ure des namiddags geweest zyn, en het grootste gedeelte der gasten bevond zich nog aan tafel. Op verzoek van den Heer Gilmer, Minister van Marine, gaf de kapitein Stockton orde om de *Peacemaker* voor de derde maal afteschieten. Het geschut werd slechts met kruid geladen en gepointeerd beneden 'swinds. Achter het geschut stonden de kapitein Stockton, de Heer Washington Tyson, assistent directeur generaal der posteryen, de Heer Strickland, en ter regter zyde van deze iets meer achteruit stond de judge Phelps, Senateur van Vermont, en de kolonel Benton met eene dame onder den arm. Beneden 'swinds van het geschut bevonden zich de twee Ministers Upshur en Gilmer, en een weinig achter hen de Heer Maxcy, de Heer Gardiner en de Commodore Kennon; Miss Woodburry en Miss Cooper waren iets

meer verwyderd van het stuk geschut in gezelschap van kapitein Reed en den Heer Wells.

De judge Wilkins, Minister van Oorlog, stond ook naast zynen Collega, den Heer Gilmer, maar toen het stuk geschut afgelost zou worden, zeide hy lagchende: "Ofschoon ikMinister vanOorlog ben, houd ik niet veel van dat schieten, ik zal my maar verwyderen." Hy verwyderde zich ook onder het gelach, verwekt door dezen uitval; en dit was het behoud van zyn leven. De President Tyler bevond zich by de groep, digt by het stuk geschut, en wel tusschen den Heer Upshur en den kolonel Gardiner, toen eene der dames Gardiner hem verzocht om haar te begeleiden naar de zaal, waar de dames zich bevonden; hy deed zulks geredelyk en behield het leven.

De uitbarsting van het geschut gaf een geweldigen schok aan het vaartuig; een dikke rook ontnam, in het eerste oogenblik, aan het gezigt het verschrikkelyk tooneel en de slagting, welke er plaats had; doch het duurde niet lang of een yzingwekkend schouwspel bood zich aan het gezigt aan. De kamer van het geschut, van de spil af, was geborsten, en de helft van dien zwaren brok metaal werd ter zyde geworpen. De beide zyden van het schip, de bakboord en stuurboord, waren weggeslagen. De Heeren Upshur, Gilmer, Gardiner, Virgil Maxcy, de Commodore Kennon, de kolonel Benton, de judge Phelps, de Heer Strickland en een twintigtal gasten en matrozen lagen te zieltogen op het dek. De dame aan den arm van den Heer Benton werd geworpen tegen het wand. De Heer Tyson was de eenige, die op de been bleef, ofschoon een brok van het geschut, van omtrent twee pond gewigt, hem den hoed had weg geslagen. De judge Phelps, wiens hoed ook weggeslagen was, en wiens rcks knoopen verbryzeld werden, zoo ook de Heer Strickland rigteden zich het eerst op en waren onbeschadigd. De kolonel schreeuwde toen hy viel: "Ik ben gewond;" het was slechts eene bedwelming door den schok. De dames Cooper en Woodburry bleven veilig; doch het aangezigt van de laatste was vol bloed der slagtoffers.

De personen, die het leven verloren hebben, zyn de volgende:— 1. De Heer Upshur. Zyne armen en beenen waren weggeslagen, den buik opengesneden, het aangezigt verbryzeld, zyne kleederen letterlyk weggescheurd, en het ligchaam geheel verminkt. Hy stierf binnen den tyd van drie minuten. De Heer Gilmer, die den slag in den rug kreeg, terwyl hy bezig was te praten met Mevrouw Wethered, welke dame gered werd door de borstwering, welke het ligchaam van den Heer Gilmer vóór haar had gevormd, stierf tegelyk met zynen Collega Upshur.— 3. De Heer Gardiner, wier armen en beenen weggeslagen werden. 4. Commodore Kennon verloor een arm en een been. 5. De Heer Maxcy, die insgelyks een arm en een been verloor en dadelyk stierf.— 6. Een kleurling, bediende van den President Tyler met name Armistead en twee matrozen. Verscheidene matrozen waren meer of min zwaar gewond. Kapitein Stockton, bevelvoerder van de PRINCETON was aanvankelyk geteld onder de dooden; doch naderhand vernam men, dat hy maar eene ligte kwetsuur had bekomen.

'S GRAVENHAGE, 7 *Jan.* Heden morgen hebben HH. MM. de Koning en de Koningin, alsmede HH. KK. HH. de Prinsen en Prinsessen van het Koninklyke Huis, die zich, in deze hoofdstad bevinden, de ochtend-godsdienst-oefening in de Kloosterkerk voor het eerst sedert het overlyden van Z. M. Koning Willem Frederik, graaf van Nassau, Hoogstderzelver Vader en Grootvader, bygewoond, onder het gehoor van den weleerwaarden Heer predikant en hof-kapellaan Dermout, die met de hem eigene welsprekendheid ter dezer gelegenheid eene uitmuntende, treffende en roerende lykrede hield, naar aanleiding van de woorden uit de Handelingen der Apostelen, hoofdstuk XIII. vers 36: "*Als hy in zynen tyd den raad Gods* "*gediend had, is hy ontslapen.*" Z. WelEerw. schetste daarin het leven en de daden van den hoogen ontslapene, voor zoo verre zulks van den kansel vermogt gedaan te worden. In korte, doch krachtige bewoordingen herdacht hy al verder het goede, door den overleden vorst, tydens zyne ruim 26 jarige regering daargesteld. Ook herinnerde Z. Welcerw. den bloei van naburen, die hem, naar billykheid, ook dank verschuldigd waren, waarvan de welvaart die zy sedert zyne heerschappy en nog tegenwoordig ondervinden, ten getuige verstrekken kan. Z. WelEerwaarde bragt in levendige herinnering de weldaden, die wylen de Koning in zoo ruime mate verspreidde, en het verlies, dat door zoo velen door het overlyden van den Graaf, wordt geleden. Z. WelEerw. besloot zyne rede met eene treffende toespraak aan Z. M. Koning Willem den Tweeden, gepaard met de Bede, dat Zr. Mjs. regering gelukkig en voorspoedig mogt zyn en Hy steeds, overeenkomstig den eed, eenmaal voor het oog van Hem op Wiens wenk wy adem halen, en ook op Wiens wenk vorsten ten grave dalen, op de grondwet van den staat afgelegd, het Nederlandsche volk regeren zal. Z. WelEerw. hoopte, dat Z. M. eenmaal dien tyd zal mogen beleven, welke Zynen Koninklyken Vader niet heeft mogen ten deele vallen, namelyk, dat het geschokte Nederland zich moge opbeuren, en dat, in het genot van een gewenschten vrede, Zyne Majesteit alsdan het loon eener dankbare natie moge ondervinden, hetgeen de grootste eerezuil voor beminde vorsten uitmaakt.

Eene talryke schare woonde deze Godsdienstige plegtigheid by. De rede werd met de grootste aandacht en den diepsten eerbied door alle aanwezigen aangehoord. Met genoegen verneemt men, dat deze Lykrede eerlang in het licht verschynen zal.

KONINGSBERGEN, 28 *Dec.* Tot dusverre hield men de vrymetselaars in onzen staat, waar de eerste prins van het koninklyke huis zich aan het hoofd der orde bevindt, voor volstrekt ongevaarlyk; en vooral met betrekking tot de godsdienst waren daaromtrent geene bedenkingen of zwarigheden gemaakt. Daarom is de volgende daadzaak te zeldzamer. Gelyk op vele andere plaatsen, zoo pleegt ook de loge te Braunsborg op kers-avond kleedingsstukken en dergelyke benoodigheden aan de behoeftige kinderen der armen uit te deelen; in vorige jaren was deze milde uitdeeling van de zyde der katholyke geestelykheid altyd met dankbaarheid ontvangen; ditmaal ontving, echter, het met de uitdeeling der kers-geschenken belaste medelid der loge het volgende schryven van den katholyken kapelaan en speciaal-schoolopziener: "Ik zie my verpligt, hiermede ter "uwer kennis te brengen, dat de kinderen "uit de katholyke scholen niet ter ontvangst "der kers-geschenken in de vrymetselaars-"loge verschynen zullen." De ouders der bedoelde kinderen, welke nu verzocht werden die geschenken te willen aannemen, waren aanvankelyk hiertoe genegen, doch gaven later te kennen, dat het hun verboden was, iets hoegenaamd van de vrymetselaars-loge aan te nemen.

KARLSRUHE. De aangelegenheid van het hervormings genootschap onder de joden gaat steeds voor uit, daar in alle deelen van Duitschland mannen van aanzien aan hetzelve deel nemen. Hier in Frankfort neemt daarentegen de zaak niet zoodanig toe als men in het begin gemeend had. Naauwlyks honderd leden der gemeente hebben zich aangesloten, hetgeen zyne oorzaak heeft in het materialisme en onverschilligheid der menigte. Dat de chef van het huis Rotschild, een in het orthordoxe jodendom vergrysd man, zich deze onderneming vyandig betoond, en zelfs alle handelsbetrekkingen afgebroken heeft met eenen bankier, die zich vermeten heeft zynen zoon niet te laten besnyden, schrikt honderden af, wier krediet ligter te schokken is dan van bedoelden bankier. Het huis Rothschild schynt de steunpilaar der joodsche orthodoxie, en met verbazing ziet men eenen zoon van den heer Karel von Rothschild zich als een joodsche heilige opdoen.

PARYS, 4 *Jan.* Men leest in den *Moniteur Parisien*: Verscheidene dagbladen hebben aangekondigd, dat de hertog *van Bordeaux* een Fransch collegie in de nabyheid van Birmingham bezocht, en dat zyne tegenwoordigheid aldaar veel belangstelling en geestdrift opgewekt had. Wy vinden dienaangaande, in eene Engelsche correspondentie, zeer curieuse mededeelingen, die wy voor waarachtig moeten houden. "Vooreerst is genoemd collegie het gesticht van Ascott, bestaande uit jesuiten, alwaar zich vele kinderen van adelyke katholyke familiën uit Ierland en eenige zonen van bewoners van het vasteland bevinden. De hertog *van Bordeaux* heeft niet alleen dat gesticht bezocht, hy is er met veel gastvryheid ontvangen en heeft er den nacht doorgebragt. Hy heeft voorts de godsdienst- en letter-oefeningen met veel belangstelling bygewoond. Eene dezer laatste oefeningen heeft een schouwspel opgeleverd, dat niet zonder eenige bedoeling was voorbereid. Twee, daartoe uitgekozene, kweekelingen, hebben daarby voorgedragen het tweede tooneel van het eerste bedryf der *Athalia*. Op het oogenblik, waarop een dezer kweekelingen, de jonge *Arthur de Glamorgan*, met veel vuur, in zynen Ierschen tongval, de verzen voordroeg, welker inhoud hierop neer komt:

"*Er moet een vorst den troon be-*
"*stygen, die zich eenmaal herinnere,*
"*dat hem de Godheid, uit den rang*
"*zyner voorvaders, door toedoen zy-*
"*ner priesters, ten koninklyken zetel*
"*verheven heeft*;

op dat oogenblik wuifden de eerwaarde paters jesuiten, die in grooten getale aanwezig waren, luidruchtig met hunne mutsen; het laatste vers werd met geestdrift herhaald, en alle scholieren van de Fransche klass hieven een luid en lang hoerach aan.

Vervolgens heeft men het: *God save the king!* en het lied: *Vive Henri IV!* gezongen. Daarna heeft de hertog *van Bordeaux* plaats genomen aan de tafel van den eerwaarden vader *Wisemann*, het hoofd van het collegie en provinciaal der orde. De zaal was versierd met bloemen, waaronder eene menigte *immortelles*; en twee kweekelingen, geplaatst aan de hoofddeur, droegen elk eene witte vlag, waarin *leliën* geschilderd waren. Onder de vaders, die deel uitmaakten van deze vereeniging, bevonden zich vyf Fransche jesuiten. Eerst den anderen dag na dit feest, verliet de prins het gesticht, en vervolgde hy zyne reis, vergezeld van de zegeningen der eerwaarde vaders."

Groote verwachtingen knoopen zich in Griekenland en Turkye aan de geruchten van den wankelenden gezondheidstoestand des sultans, Abdul-Meschid, die, naauwelyks den leeftyd van jongeling ingetreden, door zyne uitspattingen zoo verzwakt is, dat hy eer een grysaard dan een jongeling gelykt. Men zegt bovendien, dat de tering, volgens anderen bederf in het ruggemerg (*tabes dossalis*) zich by hem heeft geopenbaard. Het behoeft niet gezegd te worden, dat zyn dood in Griekenland en Turkye even zeer van de eene zyde gevreesd als van de andere gewenscht wordt. In elk geval zou zyn dood thans van onberekenbare gevolgen voor Turkye zyn, daar zich reeds overal verschynselen van ontbinding opdoen.

FRANKFORT, 28 *Dec.* Van Weenen wordt gemeld:

In de tegenwoordige omstandigheden en by de nu openbare houding, welke de hertog van Bordeaux tegenover het huis van Orleans aangenomen heeft, mag het niet ongepast schynen, op de wyze opmerkzaam te maken, waarop deze prins by zyn afwisselend verblyf in de keizerlyke residentie tot dusverre door het hof onthaald en behandeld werd. Nooit is hy in den keizerlyken burg afgestegen, maar hy heeft altyd eene private woning betrokken. De keizerlyke familie heeft, ja, zyne bezoeken, als zynde die van een' naastbestaande, ontvangen en beantwoord, doch de keizer zelf heeft daarop slechts eene uitzondering gemaakt en den prins in zyne woning bezocht, toen hy hier ziek en bedlegerig was. Altyd werd hy, gedurende zyn oponthoud alhier, aan den keizerlyken disch ontvangen, doch hy reed altyd in een' huurrytuig naar het hof, en zoo ook werden de koninklyke eerbewyzen niet bewezen, daar de wacht nimmer in de wapenen kwam. By zulke diner's waren niet dan leden der keizerlyke familie tegenwoordig. In weerwil der aanverwantschap, werd alzoo alles in achtgenomen, wat by vroegere gelegenheden, tegenover leden van gevallen regenten familiën gebruikelyk was, en men trachtte veel te vermyden, wat aan den Franschen gezant onaangenaam kon zyn. Geheel anders worden aan ons hof de hertoginnen van Angoulême en Berry, als kleindochters der groote Maria Theresia, behandeld; zy nemen altyd haren intrek in den keizerlyken burg, er worden kamerheeren en hof-ekwipaadjen ter harer beschikking gesteld, en de wacht betoont haar de koninklyke eerbewyzen. Wy zyn verre van te beweren, dat er by ons hof, of liever by onzen hoogen adel, mindere sympathiën voor den hertog van Bordeaux dan ergens anders bestaan mogen, doch, wil men der waarheid gestand doen, zoo moet men bekennen, dat ons hof steeds de fynste etikette tegenover het Fransche kabinet in het oog heeft gehouden.

De Graaf van den Bosch.

Het Vaderland heeft een groot man verloren; een man, die, op zyne langdurige loopbaan, veel roems ingeoogst heeft, maar, vooral in de laatste vyf jaren, ook aan zeer verschillende beoordeelingen bloot gestaan, en dit lot met zoo velen gedeeld heeft, die geroepen werden mede te werken tot een stelsel, hetwelk de ondervinding deed zien, dat onhoudbaar was. Hoe scherp dat oordeel zelfs somwylen tegen dezen staatsman uitviel, Nederland gevoelde zich toch immer verpligt voor de vruchten der veelzydige kunde en ervaring, voor de groote werkzaamheid en edele bedoelingen, welke den overledene hebben gekenschetst, en welke stof geven tot de volgende herinneringen aan de voornaamste handelingen van zyn leven, dat zoo plotseling, door eene hevige ongesteldheid van weinige dagen, is afgesneden.

Deze staats en krygsman was te Herwynen, in Gelderland, ten jare 1780, geboren, en dus thans in zyn 64ste jaar. In het jaar 1797 luitenant in het corps der genie, werd hy, in 1801, tot kapitein bevorderd en tevens tot adjudant van den generaal van Overstraten, gouverneur-generaal der Nederlandsche Oost-Indische bezittingen.— Hem werd alsnu, door den aard van zyn werkkring, de gelegenheid geopend zich byzonder met deze bezittingen bekend te maken, gelyk hy dan ook later de vruchten zyner waarnemingen van de behoeften en krachten dezer schoone bezittingen aan zyne landgenooten mededeelde. Hem werd door zyn chef opgedragen een plan van verdediging van Batavia te ontwerpen, en hy verdedigde zelf eene der batteryen aldaar, tydens de afsluiting van het eiland Java, door de Engelschen, het voorspel van de later gevolgde vermeestering. In 1804 tot majoor verheven, werd hy adjudant van den gouv. gen. Fibery te Batavia en voerde den regtervleugel van het Nederlandsche leger aan, by den aanval tegen genoemde hoofdstad, die in 1806 door de Engelschen werd ondernomen. In hetzelfde jaar en de twee volgende, had hy het bevel over verscheiden expeditien tegen inlandsche vorsten; hy onderscheidde zich door militaire bekwaamheden, waardoor hy in 1807 den rang van luit. kolonel en adjudant-generaal verwierf. In Mei 1808 ontving hy echter zyn eervol ontslag als kolonel en adj.-generaal van den gouverneur Daendels. Van dien tyd af tot 24 Nov. 1813 bleef hy buiten dienst; maar men weet, dat hy onder de eersten was, die den degen voor het Vaderland ontblooten, om het zyne onafhankelykheid terug te doen erlangen. In zynen vroegeren graad van kolonel werd hy als adjudant by den generaal Krayenhof geplaatst, en hy woonde de belegering van Naarden by, waarin de Fransche troepen zich by de ontruiming van Holland geworpen hadden.

De kennis, welke hy van de Indische zaken opgedaan had, gedurende zyn verblyf op Java, deed hem, omstreeks het einde van 1814, tot directeur der militaire zaken voor die aan Nederland teruggekeerde bezittingen benoemen. Vyf maanden later werd hy, in de hoedanigheid van chef van den generalen staf, aangesteld by den gen. Constant de Villars, en bevond zich by zynen chef te Maastricht, tydens den slag van Waterloo. In November 1816 werd de Heer van den Bosch tot generaal Majoor verheven, twee jaren later op non activiteit gesteld, en in September 1823 tot administrateur voor de zaken der militre en schuttery hy het ministerie van binnenlandsche zaken benoemd, welke betrekking hy verscheidene jaren bleef vervullen.

Hy had zich zynen rusttyd schoon ten nutte gemaakt. Men was aan zyne immer werkzame hand en geest een uitmuntend werk verschuldigd, *de Bezittingen der Nederlanders in Azië, Afrika en Amerika*, in 1818, in twee deelen, met een atlas, enz., in het licht gegeven. Dit aan koning Willem I opgedragen werk behelst in deszelfs 4de hoofdstuk, eene opmerkelyke wederlegging van het werk des Engelschen gouverneurs van Java, Th. Stamford Raffles, in hetzelfde jaar te Londen over dat eiland uitgegeven, waarin dat Britsche hoofd menige onregtvaardige beschuldiging tegen de Nederl. Indische regering inbrengt. De Heer van den Bosch bragt dit werk meesterlyk ter toetse, en maakte op vele misslagen, waarin de schryver was vervallen, opmerkzaam.

Een ander merkwaardig werk des generaals zag in het jaar 1818 het licht, getiteld: *Verhandeling over de mogelykheid, de beste wyze van invoering en de belangryke voordeelen eener algemeene armen inrigting in het ryk der Nederlanden, door het vestigen eener landbouwende Kolonie in deszelfs noordelyke gedeelte.*

Het is vooral dit geschrift, hetwelk de geboorte heeft gegeven aan de inrigtingen van Frederiks oord, Wortel, enz., waarvan, hoe de finantiele beslommeringen van de laatste jaren ook daarover een treurig waas hebben geworpen, niemand het zoo menschlievende, edelaartig denkbeeld heeft misprezen, en welke inrigtingen de aandacht zelfs van den vreemdeling in zoo hooge mate hebben opgewekt.

Nadat hy verscheidene jaren, onder het waakzaam oog van Z. K. H. Prins Frederik aan de belangen dezer inrigtingen van liefdadigheid zyne zorgen had gewyd, werd hy naar een geheel ander tooneel geroepen; de West-Indische volkplantingen van den staat, kort te voren door eene zware ramp (den brand van Paramaribo) getroffen en ook in andere opzigten kwynende, hadden eenen man van omvattende kennis, doorzigt en kracht noodig om ze op te beuren en zoo mogelyk terug te voeren tot die groote beteekenis, welke zy voor handel en scheepvaart van het vaderland zoo zeer hadden gehad, en nog konden erlangen. Koning Willem I. zag dien man in van den Bosch, die in 1828 als commissaris-generaal naar de W.-Indien vertrok. Veel moeite moet het hem gekost hebben zich van zyne geliefkoosde menschlievende instelling los te rukken; doch het was onder het vooruitzigt, onder de belofte, zoo men wil, dat dit slechts tydelyk zou zyn.

Het ligt niet in het doel dezer korte herinneringen aan 's mans leven, zyne werken tot bereiking van opgemeld oogmerk ten toetse te brengen, doch zeker is het, dat hy in de W. I. bezittingen van den Staat het mogelyke deed om van de voorhanden middelen, in den korten tyd dien hy er verbleef, gebruik te maken, ten einde ze in beter toestand te brengen.

Met welke edele bedoelingen deze Nederlandsche gezagvoerder bezield was, bleek uit hetgeen hy in zyn opgemeld werk *Nederlandsche bezittingen* enz., nopens het inruilen en overvoeren der Negers naar Amerika schreef:

"Zoo deed de wreedheid en de hebzucht van den Europeëer op nieuw den afschuwelyksten handel in menschen ontstaan, die door de godsdienst, welke hy belydt, met zoo veel kracht bestreden wordt. Ook dit menschenras, uit Afrika aangevoerd, hoewel in een gelyk klimaat geboren en door de natuur met een sterk ligchaam toegerust, kon de gierigheid zyns meesters niet verzadigen, dan door eenen arbeid boven hunne krachten, en waaronder ook zy in menigte bezwyken moesten. Ieder jaar vorderde eenen nieuwen toevoer van 70,000 dier ongelukkigen, daar het getal der overledenen in Amerika dat der geborenen by dit volk doorgaans van 3 tot 5 ten honderd overtrof.

"Zoo vele slagtoffers bragten de Europeers jaar op jaar aan de weelde, en dermate had eene gewoonte van ettelyke eeuwen hun gevoel voor regt en menschelykheid verstompt, dat in deze meer verlichte tyden, alleen na eene hevige en langdurige worsteling, de rede op gewoonte en eigenbaat heeft kunnen zegepralen, en onherroepelyk eenen handel heeft doen afschaffen, die der menschheid tot de grootste oneer verstrekte."

Kort, zeiden wy, verbleef de wakkere man slechts in West-Indiën; de Koning, zyne kunde en groote werkzaamheid wel wetende te waarderen, wees hem een nog uitgebreider, nog veel gewigtiger werkkring aan: in 1829 werd hy tot gouv. generaal van de Oost-Indische bezittingen verheven, welke hy met degen en pen vroeger had voorgestaan. Hy was de eerste gezagvoerder na den commissaris-generaal Du Bus de Ghisignies, die het veld zou bearbeiden, door laatstgemelden met zoo veel kracht voor Nederland heropend. En hoe de graaf van den Bosch die grootsche taak vervuld heeft, staat in de jaarboeken van Neêrlands geschiedenis onvergeetbaar opgeteekend. Hy doofde er het laatste vuur van den vreesselyken opstand uit, en legde de grondslagen van ontelbare nieuwe inrigtingen, voor kolonie en moederland van onschatbare waarde.—*Surin. Courant.*

(*Het vervolg hierna*).

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkery van A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN wz., in de Willemstad, Breede Straat, Huis No. 79.